

## มรรควรรค

### ๘. มหาธนวาณิชาตฤ. (มยา วุจเจเต)

"อิธ วสุสนฺติ อิมํ ธมฺมเทศนํ สตฺถา เชตวเน วิหรนฺโต มหาธนวาณิชา นาม อารพฺภ กเถสิ.

โส (วาณิโช) กิร พาราณสีโต กุสุมภรตฺตานํ วตฺถานํ  
ปญฺจ สกฺกสฺตานิ ปุเรตฺวา วณิชาชา ย สวตฺถิ อากโต.

โส นทีตีริ ปตฺวา "เสว นที อุตฺตริสฺสามีติ (จินฺเตตฺวา) ตตฺ  
เถว สกฺกานิ โมเจตฺวา วสิ. รตฺตี มหาเมฆเ อฏฺฐหิตฺวา (วสุสํ) วสุ  
สิ. นที สตฺตาหํ อุตฺกสฺส ปุรา อฏฺฐาสิ.

(ชนา) นคเรปี สตฺตาหํ นกฺขตฺตํ กิฬิสุ.

กุสุมภรตฺเตหิ กิจฺจํ นตฺถิ.

วาณิโช จินฺเตสิ "อหํ ทูรมาคโต (อมฺหิ), สเจ ปุณ คมิสฺสามิ,  
ปปฺปญฺโจ ภวิสฺสตี, อิเธว วสุสญฺจ เหมนฺตญฺจ คิมฺหญฺจ มม กมฺมํ  
กโรนฺโต วสิตฺวา อิมานิ วิกฺกีนฺนิสฺสามีติ.

สตฺถา นคเร ปิณฺฑทาย จรณฺโต ตสฺส จิตฺตํ ญตฺวา สิตํ ปาตุก  
ริตฺวา อานนฺทตฺเถเรน สิตการณํ ปุณฺณโจ อาห "ทิฏฺฐิโจ เต อานนฺท มหา  
ธนวาณิชาติ.

"อาม ภนฺเตติ. "โส (วาณิโช) อุตฺตโน จีวิตนฺตรายํ อชานิตฺ  
วา อิมํ สํวจฺจํ อิเธว วสิตฺวา ภณฺทํ วิกฺกีนฺนํ จิตฺตํ อกาสีติ.

"กี ปนสฺส ภนฺเต อนฺตรายิ ภวิสฺสตีติ.

สตฺถา "อาม อานนฺท, สตฺตาหเมว จีวิตฺวา โส มจฺจุมฺเข ปติฏฺ  
จหิสฺสตีติ วตฺวา อีมา คากา อภาสิ

" อชฺเชว กิจฺจํ อาตปฺปํ,      โก ชญฺญา `มรณํ สุเว,'

น หิ โน สงฺครนฺเตน      มหาเสแนน มจฺจุณา;  
 เอวํ วิหารี อาตาปี      อโหฺรตฺตมตฺนฺหิตํ  
 ตํ เว ํภทฺเทกรตฺโตติ      สนฺโต อาจิกฺขเต มฺนํตี.

"คจฺฉามิสฺส ภนฺเต อาโรเจสฺสามีติ.

"วิสฺสฺสฺสฺส จิ คจฺฉ อานนฺทาติ.

เถโร สกฺกฺกฺกฺก จันํ คนฺตฺวา ภิกฺขาย จริ.

วณฺโฆ เถโร อาหาเรน ปฏฺฐิมาเนสิ.

อถ นํ เถโร อาห "กิตฺตํ กาลํ อธิ วสฺสสฺสตีติ.

"ภนฺเต อหํ ทฺวโร อากฺโต (อมฺหิ), สเจ ปฺน คมฺิสฺสามิ, ปฺปณฺ  
 จิ ภวิสฺสตี; อิมํ สํวจฺจโร อธิ วสฺสฺสฺสฺส ภณฺทํ วิกฺกิณฺตีวา คมฺิสฺสามี  
 ติ.

"อุปาสก พุชฺชาโน จีวิตนฺตฺราโย (โหติ), (ตยา) อปฺปมาทํ กาคฺตุ  
 วณฺณตีติ.

"กํ ปน ภนฺเต อนฺตฺราโย ภวิสฺสตีติ.

"อาม อุปาสก, สตฺตาหเมว เต จีวิตํ ปวตฺติสฺสตีติ.

โส (วณฺโฆ) สํวคฺคมานโส หุตฺวา พุทฺธปฺปมฺขํ ภิกฺขุสงฺฆํ นิมนฺ  
 เตตฺวา สตฺตาหํ มหาทานํ ทตฺวา อนฺุโมทนฺตฺถาย ปตฺตํ คณฺหิ.

อถสฺส สตฺถา อนฺุโมทนํ กโรนฺโต "อุปาสก ปณฺทิตฺเตน นาม ํ  
 อธิเว วสฺสทํนิ วสฺสฺสามิ, อิทฺถจิทฺถจ กมฺมํ ปโยเชสฺสามีติ จินฺเตตฺตํ  
 น วณฺณตี, (ปณฺทิตฺเตน) อตฺตโน จีวิตนฺตฺรายเมว จินฺเตตฺตํ วณฺณตีติ วตฺ  
 วา อิมํ คาถมาห

"อธิ วสฺสํ วสฺสฺสามิ,      อธิ เหมนฺตคิมฺหิสฺสุ'  
 อิติ พาโล วิจินฺเตติ      อนฺตฺรายํ น พุชฺฌตีติ.

ตตถ (ปเทศ) "อิธ วสุสนฺติ: (ปททวยสฺส) อิมสฺมี จาเน อิทฺย จิตฺยจ กมฺมํ กโรนฺโต จาตุมาสํ วสฺสํ วสฺสสํมิตฺติ (อตฺถ).

เหมนฺตคิมฺหิสฺสุติ: (ปทสฺส) "เหมนฺตคิมฺเหสฺสุปี จตฺตารอ มาเส อิทฺยจิตฺยจ กมฺมํ กโรนฺโต อีธว วสฺสสํมิตฺติ เอวํ ทิฏฺฐจรมฺมิก- สม ปรายิกํ อตฺถํ อชานนฺโต พาโล วิจฺฉินฺเตตฺติ (อตฺถ).

อนฺตรายนฺติ: (ปทสฺส) "อสุกสฺมี นาม กาเล วา เท เส วา วเย วา มรฺตสํมิตฺติ (พาโล) อตฺตโน จีวิตนฺตรายํ น พุชฺฌตฺติ (อตฺถ).

เทสนาวสาเน โส วาณิโช โสตาปตติฬเล ปติฏฺฐหิ, สมฺปตฺตานํ ปี สาทฺธิกา เทสฺนา อโหสิ.

วาณิโชปี สตุถารํ อนฺคนตฺวา นินฺตติตฺวา "(โรโค) สีสโร โค วีย เม อุปฺปนฺโนติ (จินฺตเนน) สยเน นินฺตติ, ตถานิปนฺโนว กาลํ กตฺวา ตฺสิตวิมานเ นินฺตติ.

มหาธนวาณิชาตฺถ.